

Datum raad 6 februari 2020 Zaaknummer 1948276166

Datum college 17 december 2019

Portefeuille Raad

Onderwerp Advies over de toekomstige koers WSD - Gezamenlijk doorontwikkelen

Samenvatting

Voor u ligt de notitie “Gezamenlijk doorontwikkelen”, het advies over de toekomstige koers WSD. Deze notitie is de uitkomst van een gezamenlijk proces van de tien GR gemeenten en WSD.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

Sociaal Domein - Programma 6

Behandeling in commissie

23 januari 2020

Ontwerpbesluit gemeenteraad

- 1) Kennis nemen van deze notitie;
- 2) Het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur van WSD overnemen;
- 3) Besluiten om de geformuleerde ambitie te koppelen aan het break-even scenario in het collectief;
- 4) Als zienswijze aan het AB van WSD meegeven:
 - a) Dat de gemeente Meierijstad voor de nieuwe taken en doelgroepen niet gebonden wil zijn aan één organisatie én
 - b) Dat er geen gebiedsbeperking meer zal gelden in de samenwerking met IBN en WSD;
 - c) Dat er in het lokale plan van aanpak de ruimte behouden is om met andere partijen samen te werken, met name rondom Beschut Werk;
- 5) Instemmen met het creëren van een budget uit de algemene reserves van WSD van vooralsnog € 2,6 miljoen voor de periode 2021-2026, ter ondersteuning van de doorontwikkelpannen;
- 6) Kennis nemen van het advies van de ASD en de aandachts- en adviespunten meenemen bij de besluitvorming.

Waarom naar de raad

Uitbrengen zienswijze

Het Algemeen Bestuur van WSD wil u graag de gelegenheid bieden een zienswijze uit te brengen ten aanzien van het voorgenomen besluit. Uw raad heeft daartoe de gelegenheid tot 14 februari 2020. Op basis van de zienswijzen van de tien aangesloten gemeenten zal het Algemeen Bestuur van WSD in maart 2020 een definitief besluit nemen.

Aanleiding

In de achterliggende anderhalf tot twee jaar is er in elke gemeente geëxperimenteerd met één van de drie prototypen. De gemeente Meierijstad heeft geëxperimenteerd met het prototype 'Hét Participatiebedrijf – Participeren in Meierijstad (PIM)'. In juni van dit jaar is er voor elke gemeente een eindrapportage opgesteld en daarmee is het project prototypen afgerond. Daarnaast zijn er in de maanden juni en juli interviews gehouden met verschillende stakeholders (wethouders, medewerkers gemeente en Adviesraden Sociaal Domein).

In de notitie leest u op welke wijze de informatie uit de eindevaluaties en interviews is verwerkt tot een advies. Daarbij wordt duidelijk dat er geen keuze wordt voorgelegd voor één van de prototypen, maar dat de ervaringen en ontwikkelde methodieken en instrumenten leiden tot een advies van gezamenlijk doorontwikkelen. Dit advies is gebaseerd op de analyse van de eindevaluaties en de rode draad uit de dertig interviews met stakeholders. Het is een objectieve weergave van de ervaringen en hetgeen gezegd is.

De in de notitie geformuleerde ambitie is de gedeelde ambitie van alle stakeholders. Deze is als volgt gedefinieerd: "Iedereen doet mee naar vermogen, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid".

In het advies is getracht de overeenkomsten en verschillen tussen gemeenten als basis te gebruiken voor het formuleren van de koers voor WSD. Het advies valt in drie delen uiteen:

- Ontwikkel gezamenlijk (gemeente en WSD) de lokale infrastructuur door.
- Ontwikkel een WSD breed expertisecentrum.
- Ontwikkel de plusdiensten verder door.

Tevens vindt u in de bijlagen de oplegnotitie "Advies over de toekomstige koers WSD", waarin het voorstel aan het Algemeen Bestuur van WSD geformuleerd is. Het geformuleerde advies krijgt een vervolgproces, waarin per gemeente een plan van aanpak geschreven wordt.

Argumenten

In haar vergadering van woensdag 23 oktober 2019 heeft het Algemeen Bestuur van WSD unaniem besloten het voorstel uit de oplegnotitie over te nemen.

Dit betekent dat het Algemeen Bestuur van WSD:

- a) Kennis heeft genomen van deze notitie en het daarin geformuleerde advies.
- b) De notitie in zijn geheel, inclusief de oplegnotitie, heeft overgenomen als een voorgenomen besluit.
- c) Besloten heeft de geformuleerde ambitie te koppelen aan het break-even scenario in het collectief.
- d) Besloten heeft dit voorgenomen besluit aan te bieden aan de colleges en raden van de 10 GR gemeenten voor het uitbrengen van een zienswijze.
- e) De colleges en raden daarvoor de gelegenheid biedt tot 14 februari 2020.
- f) Besloten heeft de GR WSD te handhaven en eind 2020 aan te passen aan de nieuwe opdracht vanuit de deelnemende gemeenten.
- g) Besloten heeft in de GR de doelgroep oud Wsw (inclusief overdracht beschikbare middelen gemeenten) en de nieuwe doelgroep Participatiewet uit te voeren.
- h) Besloten heeft een budget te willen creëren uit de algemene reserves van WSD van voorsnog € 2,6 miljoen voor de periode 2021-2026, ter ondersteuning van de doorontwikkelpannen.

Ter toelichting op haar besluit wil het Algemeen Bestuur van WSD het volgende met u delen. Ten aanzien van het break even scenario geeft het Algemeen Bestuur van WSD aan dat dit alle doelgroepen betreft. De afbeelding in de notitie zou de indruk kunnen wekken dat de doelgroepen voormalig Wajong en WWB uitgesloten worden. Het break even scenario betekent dat de basisdienstverlening, inclusief het ontwikkelen van het expertisecentrum, inhoud kan worden gegeven.

Tevens constateert het Algemeen Bestuur van WSD dat het vervolg op dit advies mogelijk kan leiden tot grote verscheidenheid van uitvoering per gemeente. Op basis van de opgedane ervaringen bij het experimenteren met de prototypen, is het Algemeen Bestuur van WSD er van overtuigd dat WSD die verscheidenheid prima aan kan.

Kantttekeningen

Gemeenten kiezen er voor om de GR WSD en de bestaande infrastructuur in stand te houden. De invulling van de besluitvorming vraagt naar alle waarschijnlijk aanpassing van de inhoud van de GR WSD. Naar verwachting zullen eind 2020 tekstvoorstellen gedaan kunnen worden en kan daarna de procedure voor wijziging worden opgestart.

Voorstellen:

- a) Ontwikkel gezamenlijk de lokale infrastructuur door*
- b) Ontwikkel een WSD breed expertisecentrum*

De Gemeenschappelijke Regeling WSD blijft de basis voor de samenwerkende tien gemeenten. Basisdienstverlening richt zich op inwoners met achtergrond Wsw en nieuwe doelgroepen Participatiewet.

Voorgesteld wordt om gezamenlijk toe te werken naar het stapsgewijs ontwikkelen van een zo veel mogelijk lokale (en fysieke) infrastructuur, onder gelijktijdige afbouw van de centrale infrastructuur. Dit is onderdeel van de basisdienstverlening die met tien deelnemende gemeenten in de GR wordt overeengekomen.

Tevens wordt geadviseerd om het expertisecentrum WSD verder door te ontwikkelen tot een community voor trajectconsulenten van WSD casemanagers en beleidsmedewerkers van gemeenten. Expertise en kennis wordt daar gedeeld en nieuwe innovatieve producten en diensten worden ontwikkeld. Dit is eveneens onderdeel van de basisdienstverlening die met de tien deelnemende gemeenten in de GR wordt overeengekomen.

Zienswijze gemeente Meerijstad

De toekomstscenario's aangaande de WSD en IBN werken toe naar de implementatie van dienstverlening, gebaseerd op solidariteit van de deelnemende gemeenten. In de uitwerking van het toekomstscenario en de doorontwikkeling van de lokale infrastructuur, is door uw Raad eerder uitdrukkelijk aangegeven dat we voor de nieuwe taken en doelgroepen niet gebonden willen zijn aan één organisatie. In de uitwerking van het lokale plan van aanpak dient er ruimte te zijn om met andere partijen samen te werken, met name rondom Beschut Werk.

Tevens is de uitdrukkelijke wens vanuit uw Raad meegegeven dat er geen gebiedsbeperking meer zal gelden.

Communicatie

Middels Raadsinformatiebrieven en Raadsinformatiebijeenkomsten.

Participatie

Het bestuurlijk besluitvormingsproces en de lopende trajecten zijn in nauw overleg met de cliëntenplatforms, ASD'en en de ondernemingsraden vorm en inhoud gegeven.

Deze adviesraden zijn nadrukkelijk betrokken en tijdig geïnformeerd. Aan het begin van het traject is er vooral met de doelgroep zelf gesproken, maar ook met werkgevers/bedrijven, het onderwijsveld (met name PRO/VSO/ROC), klantmanagers en bestuurders van gemeenten en de ASD'en. In de afgelopen jaren zijn de ASD'en en gemeenteraden middels regionale informatiebijeenkomsten steeds op de hoogte gehouden. Binnen de WSD zijn de SW-cliëntenraad en OR periodiek bijgepraat. In onze PIM brochure komen onze doelgroep en de PIM coaches ook zelf aan het woord.

Advies Kennisgroep Participatie / ASD gemeente Meierijstad

De Kennisgroep Participatie en de ASD hebben bij de start van de prototypen met belangstelling kennis genomen van het plan om te komen tot een soort coöperatie in de vorm van een participatiebedrijf. Deze vorm houdt in dat de klant kan halen wat het meest bij hem/haar past en voorziet in de wensen/behoefte van die klant.

De eindevaluaties van de prototypen zijn met de Kennisgroep en ASD besproken en een aantal leden van de Kennisgroep en ASD hebben deelgenomen aan een interview dat ten behoeve van het rapport werd afgenomen. Genoemde vormen van participatie ('het meenemen') hebben zowel de Kennisgroep als de ASD als prettig en positief ervaren.

Het advies van de ASD kent de volgende elementen:

- Belangrijk is dat er een collectief break-even scenario is ontwikkeld met als uitgangspunt 'meedoen is belangrijker dan betaalde arbeid';
- Het bedienen van de doelgroepen middels een lokale infrastructuur – laagdrempelig en dichtbij;
- De ASD vraagt aandacht voor de samenwerking met de lokale werkgevers vanuit het Werkgeversservicepunt (WSP) ten behoeve van de doelgroep – meer dan WSD ligt hier een rol voor het Werkgeversservicepunt;
- Belangrijk is dat de dienstverlening lokaal invulling wordt gegeven middels de samenwerking met lokale partners;
- Belangrijk is de ontwikkeling van een expertisecentrum, waar ook de doelgroep in participeert als ervaringsdeskundigen (naast projectleiders, (beleids)medewerkers etc);
- Aandacht wordt gevraagd voor het ontwikkelen van goede stageplaatsen bij werkgevers, een goed netwerk ontwikkelen via de Werkgeversservicepunten en het UWV en goede afspraken maken over cliëntparticipatie.

De Kennisgroep Participatie en de ASD willen graag betrokken blijven bij het vervolgproces, waarin per gemeente een plan van aanpak geschreven wordt. Gevraagd wordt om het inbouwen van tussentijdse evaluatiemomenten om dit met elkaar te bespreken.

De Kennisgroep Participatie en de ASD onderschrijven de mening van het Dagelijks Bestuur van WSD en heeft in de vergadering van december 4 december 2019 besloten, met inachtneming van de specifieke aandachtspunten, vragen en adviezen en rekening houdend met de toetsingscriteria in visie en missie, een positief advies af te geven.

Duurzaamheid

De gemeente Meierijstad heeft belang bij het in stand houden en verder ontwikkelen van de bestaande infrastructuur van zowel WSD en IBN. Zowel de WSD als de IBN zijn gewaardeerde en waardevolle gemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van arbeidsparticipatie en beide zijn belangrijke partijen in de uitvoering van de Participatiewet.

De gemeente Meierijstad streeft naar een samenwerking van IBN en WSD als 'Participatiebedrijf' – een intensieve samenwerking die als een paraplu boven de twee gemeenschappelijk regelingen wordt ingericht onder één gemeenschappelijke naam. Middels het 'Participatiebedrijf' – Participeren in Meierijstad (PIM) - wordt een gelijke dienstverlening voor alle inwoners van Meierijstad gerealiseerd en worden de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet in en door één samenwerkende organisatie.

IBN en WSD hebben onder de vlag van Meierijstad op een aantal gebieden al een stevige samenwerking neergezet: Groenbestek, Pilot Textielinzameling, Communicatie, Pilot voor VSO naar Beschut in samenwerking met het HUB, UWV en Unik. Beide SW bedrijven zijn enthousiast om als paraplu op het gebied van de doelmatigheid intensief samen te gaan werken – "Participeren in Meierijstad".

Instrumenten / Prototypen

In de afgelopen anderhalf tot twee jaar is volop geëxperimenteerd met de drie verschillende prototypen. Dit experimenteren had vooral als doel om gezamenlijk nieuwe instrumenten en methodieken te ontwikkelen, deze te exploreren en gezamenlijk van en met elkaar te leren. Door uitwisseling zijn werkzame instrumenten (best practices) ook binnen andere gemeenten of prototypen ingezet en zijn er zelfs landelijke subsidies gerealiseerd op basis van pilotprojecten die in gezamenlijkheid zijn opgestart. Het gevolg is dat je niet meer kunt spreken van zuivere prototypen. Slechts de vorm waarin wordt samengewerkt tussen gemeenten en WSD is nog verschillend, maar inhoudelijk worden veelal dezelfde activiteiten uitgevoerd. Dat maakt dat een keuze voor een specifiek prototype ook minder van belang is geworden.

PIM – Participeren in Meierijstad

De gemeente Meierijstad heeft bij het experimenteren gekozen voor het prototype 'Het Participatiebedrijf'. Uitgangspunt is dat de gemeente de doelmatigheidstaken van de Participatiewet (niet de inkomstenondersteuning) onder brengt in een collectieve organisatie: het gezamenlijke Participatiebedrijf. Gemeenten en WSD brengen expertise en capaciteit in. De gemeente voert beleidsregie, de uitvoeringsregie en financiële verantwoordelijkheid ligt bij het Participatiebedrijf.

PIM geeft invulling aan de uitvoering van het beleid sociaal domein zoals opgenomen in de *Strategische visie Sociaal Domein Meierijstad. MEEDOEN! In Meierijstad hoort iedereen erbij. Naar een inclusieve samenleving.* Voor PIM betekent dit dat wij niet primair inzetten op begeleiding naar werk maar wij zetten in op meedoen. Wij creëren een aanbod vanuit de leefwereld c.q. behoefte en mogelijkheden van de inwoner.

Financiële toelichting

De basis voor het vervolgtraject wordt gevormd door de gezamenlijke ambitie. Invulling daarvan zal bijdragen aan de ontwikkeling van integraliteit binnen het sociaal domein. Daarbij wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de transformatie binnen de gemeenten.

Uitgangspunt bij het gezamenlijk verder doorontwikkelen is dat er geen extra middelen worden gevraagd van gemeenten. We gaan uit van de bestaande middelen. De financiële doorrekening in de notitie is een gevoeligheidsanalyse en geen begroting. Ingeschat wordt wat het financieel effect is van het doorontwikkelscenario, waar break even ligt en wat de gevolgen zijn bij een 80% variant. Door te besluiten om in het collectief voor 100% (break even) te kiezen en elkaar te stimuleren om de ambitie inhoud te geven, creëren de GR gemeenten ruimte en vertrouwen om gezamenlijk aan de slag te gaan. Het is goed om te realiseren dat de Rijksbezuinigingen op de SW nog niet volledig zijn doorgevoerd en dat het budgetneutraal uitvoeren van de P-wet nog steeds een uitdaging is.

De fase van doorontwikkeling vraagt investeringsruimte. De kosten daarvan zijn voorlopig geschat op € 2,6 miljoen in de periode 2021 t/m 2026. Het AB van WSD adviseert om hiervoor een budget beschikbaar te stellen uit de algemene reserves van WSD.

Planning

De tien gemeenten hebben tot half februari 2020 de gelegenheid hun zienswijze uit te brengen, waarna medio maart 2020 het Algemeen Bestuur van WSD tot een besluit zal komen inzake de toekomstige koers van WSD.

Het geformuleerde advies krijgt een vervolgproces, waarin per gemeente een plan van aanpak geschreven wordt. In dat plan moet duidelijk worden welke gezamenlijke ambitie voor die gemeente en WSD wordt geformuleerd en hoe deze lokaal inhoud gaat krijgen. Eind derde kwartaal 2020 worden de plannen per gemeente getoetst aan het voorliggende advies, waarna de uitvoering kan worden opgepakt.

Rechtsbescherming

Het besluitvormingsproces dat voorligt heeft gevolgen voor de inhoud van de GR WSD. In de loop van 2020 wordt, op basis van de besluitvorming en de nadere invulling van de samenwerking tussen gemeenten en WSD, een voorstel gedaan tot wijziging van de statuten van de GR. Daarin kan tevens de aanpassing als gevolg van de opsplitsing van Haaren worden verwerkt. Dit is een apart besluitvormingstraject dat eind 2020 wordt aangeboden aan de raden van de 10 gemeenten.

Monitoring en evaluatie

Het Algemeen Bestuur van WSD wil graag betrokken blijven bij het opstellen van de lokale plannen, de ontwikkeling van het expertisecentrum en de plusdiensten.

Bijlagen / Onderliggende documenten

1. Advies Toekomstige koers WSD - Gezamenlijk doorontwikkelen
2. Presentatie Raadsinformatiebijeenkomst dd 30 oktober 2019
3. Voorstel aan het Algemeen Bestuur van WSD
4. Notitie 'Eindevaluatie prototype Het Participatiebedrijf'
5. PIM brochure
6. Advies ASD inzake Toekomstige koers WSD dd 4 december 2019

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 17 december 2019

Besluit gemeenteraad:

- 1) Kennis te nemen van deze notitie;
- 2) Het voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur van WSD over te nemen;
- 3) Om de geformuleerde ambitie te koppelen aan het break-even scenario in het collectief;
- 4) Als zienswijze aan het AB van WSD mee te geven:
 - a) Dat de gemeente Meierijstad voor de nieuwe taken en doelgroepen niet gebonden wil zijn aan één organisatie én
 - b) Dat er geen nieuwe taken in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) worden ondergebracht die beperkend kunnen werken én
 - c) Dat er geen gebiedsbeperking meer zal gelden in de samenwerking met IBN en WSD;
- 5) In te stemmen met het creëren van een budget uit de algemene reserves van WSD van vooralsnog € 2,6 miljoen voor de periode 2021-2026, ter ondersteuning van de doorontwikkelpannen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 6 februari 2020

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken

ir. C.H.C. van Rooij